

ZORLA ORGAN TOPLAMA İLE MÜCADELE VE ÖNLEME EVRENSEL BİLDİRGESİ

Önsöz

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, insanlık ailesinin tüm üyelerinin doğuştan sahip oldukları onuru ve eşit ve elinden alınamaz haklarını, dünyada özgürlüğün, adaletin ve barışın temeli olarak kabul ettiğinden ve tüm Devletler, insan haklarına ve temel özgürlüklere evrensel saygıyı ve bunlara riayet edilmesini sağlamayı taahhüt ettiğinden ve bu taahhüdün tam olarak gerçekleştirilmesi için büyük önem taşıyan bu hak ve özgürlükler konusunda ortak bir anlayışa vardığından;

Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, bu mevcut sözleşmeye Taraf her Ülkenin bu Sözleşme'de tanınan haklara saygı gösterip, herhangi bir ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya diğer görüşler, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statü ayrımlarını gözetmeksizin kendi topraklarında ve kendi yargı yetkisi altında bulunan tüm bireyler için bu hakları taahhüt altına almasını sağladığından ve diğer bireylere ve ait olduğu topluma karşı görevleri olan birey, burada tanınan hakların geliştirilmesi ve gözetilmesi için çaba gösterme sorumluluğu altında olduğundan;

Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Haklarının ve İnsan Onurunun Korunmasına İlişkin Sözleşme: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi (1997, ETS No. 164) ve *İnsan Hakları ve İnsan Kökenli Organ ve Dokuların Nakli ile İlgili Biyotıp Sözleşmeye Ek Protokolü* (2002, ETS No. 186) göz önüne alındığından;

Özgür, gönüllü ve bilgilendirilmiş rızanın etik organ bağıışı için ön koşul

---

olmasından ve uluslararası tıbbi kuruluşların, özgürlüklerinden mahrum bırakılan mahkûmların özgür rıza verebilecek durumda olmadıklarını ve organların mahkûmlardan temin edilmesi uygulamasının tıpta etik kuralların ihlali olduğunu belirttiğinden;

BM İşkenceye Karşı Komite ve işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya ceza BM Özel Raportörü, mahkûmlardan organ toplanması iddialarına ilişkin endişelerini dile getirdiğinden ve Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti'ne organ nakli sisteminin hesap verebilirliğini ve şeffaflığını arttırması ve suistimallerden sorumlu olanların cezalandırılması çağrısında bulunduğundan;

Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalara ilişkin eski Birleşmiş Milletler Özel Raportörü Manfred Nowak tarafından bilgi talep edildiğinde organların kaynakları konusunda yeterince açıklama yapmakta başarısız olduğundan;

İnsan Organı Ticaretine Karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin amacının, canlı veya ölü donörden özgür, bilgilendirilmiş ve özel rızası olmadan organ çıkarma işleminin gerçekleştirilmesine karşı erkin bir şekilde mücadele etmek ve bunu önlemek olduğu göz önünde bulundurulduğunda veya ölü donör söz konusu olduğunda, organ alımının kendi iç hukuku uyarınca izin verilmeden gerçekleşmesi durumunda, mağdurların haklarının korunması ve insan organı ticaretine karşı eylem konusunda ulusal ve uluslararası iş birliğini kolaylaştırmak olduğundan;

2019 yılında, Londra'da kurulan ve eski Yugoslavya için Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde çalışan ve Slobodan Miloseviç'in yargılanmasını yönetmiş olan Sör Geoffrey Nice QC'nin başkanlığını yaptığı uluslararası, bağımsız bir mahkeme olan Çin Mahkemesi, Çin'de tutukluların organ nakli için öldürülmesinin devam ettiği ve ana kurbanlar arasında Falun Gong manevi disiplininin hapsedilmiş takipçileri olduğu ve Falun Gong ve Uygurlara karşı suç işlendiğinin makul şüphenin ötesinde kanıtlandığı sonucuna vardığından;

Organların zorla toplanması yoluyla insanlığa karşı işlenen suçlarla etkili bir şekilde mücadele etmek ve bunları önlemek için yakın uluslararası iş birliğinin teşvik edilmesi gerektiği kabul edilmiştir.

Madde 1

- (1) İnsanlar özgür doğmuşlardır ve onur ve haklar bakımından eşittirler. Akıl ve vicdan sahibidirler ve birbirlerine karşı kardeşlik ruhuyla hareket etmelidirler.
- (2) Herkes yaşam, özgürlük ve kişisel güvenlik hakkına sahiptir.

Madde 2

- (1) Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğum veya başka bir statü gibi hiçbir ayırım gözetilmeksizin, *İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi*'nde yer alan tüm hak ve özgürlüklere sahiptir.
- (2) Bir kişinin ait olduğu ülke veya bölgenin siyasi, yargısal veya uluslararası statüsü temelinde, bağımsız, güvenilir, kendi kendini yönetmeyen veya başka herhangi bir egemenlik sınırlaması altında olup olmadığı konusunda hiçbir ayırım yapılmaz.

Madde 3

- (1) Herkes düşünce, vicdan ve dini özgürlüğe sahiptir; bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğünü ve dinini veya inancını tek başına veya başkalarıyla birlikte toplu olarak, kamuya açık veya özel olarak öğretme, uygulama, ibadet etme ve törenlerle açıklama özgürlüğünü de içerir.
- (2) Savunmasız mahkûmların, organlarının nakli için toplanması ve satılması amacıyla öldürülmesi, temel yaşam hakkının korkunç ve kabul edilemez bir ihlalidir.

Madde 4

Tüm hükümetler, belirli eylemlerin suç sayılmasını sağlayarak ve hem ulusal hem de uluslararası düzeyde zorla organ toplamanın cezai kovuşturmasını kolaylaştırarak zorla organ toplamayla mücadele etmeli ve bunu önlemelidir.

Madde 5

- (1) Tüm hükümetler, canlı veya ölmüş donörden organ alımının, canlı veya ölmüş donörün özgür, bilgilendirilmiş ve özel izni olmaksızın, kasıtlı olarak gerçekleştirilmesi veya ölmüş bir donör söz konusu olduğunda organ alımının mevcut iç hukuka göre alınma yetkisi verilmeden gerçekleştirilmesi hallerini, kendi iç hukuklarınca ceza gerektiren bir suç haline getirmek için gerekli yasal ve diğer önlemleri alırlar.
- (2) Her organ nakli donörü, başışa yazılı olarak onay vermelidir. Bu izinler, uluslararası insan hakları yetkilileri tarafından incelenmek üzere mevcut olmalıdır.

Madde 6

Tüm hükümetler, yürürlükteki ilgili uluslararası sözleşmelere uygun olarak zorla organ toplama ile mücadele etmek ve önlemek amacıyla suçların etkin cezai soruşturması ve kovuşturulmasını sağlamak için, kendi iç hukuk ilkelerine uygun olarak gerekli yasal ve diğer tedbirleri alırlar.

Madde 7

Tüm hükümetler, uluslararası sözleşmeler uyarınca zorla organ toplama ile mücadele etmek ve bunu önlemek amacıyla suçlarla ilgili soruşturma veya kovuşturmalar için, yeknesak veya karşılıklı mevzuat ve iç hukuk temelinde mutabakata varılan ilgili uluslararası sözleşmelere ve bölgesel araçlar ve düzenlemelere uygun olarak, mümkün olan en geniş ölçüde birbirleriyle iş birliği yaparlar.

Madde 8

Tüm hükümetler, Çin Parti Devleti'ne, Falun Gong uygulayıcılarına ve diğer vicdan mahkûmlarına yönelik baskı, hapis ve kötü muameleyi durdurma; tüm mahkûmlardan zorla organ toplanmasına son verme; tüm gözaltı merkezleri ve kampların, zorla organ toplama suçunun bağımsız ve tarafsız bir şekilde uluslararası soruşturmaya açılması konusunda çağrıda bulunurlar.

Madde 9

Tüm hükümetler,

- (1) tıp uzmanlarını, hastalarını organ nakli ameliyatı için Çin'e gitmekten aktif olarak caydırmaya teşvik ederler;
- (2) tıp uzmanlarını Çinli doktorlara veya tıbbi personele organ nakli ameliyatı konusunda eğitim vermemeye veya aynı eğitimi kendi ülkelerinde vermemeye teşvik ederler;
- (3) tıp dergilerini organ nakli tıbbında "Çin deneyimi" ile ilgili yayınları reddetmeye çağırırlar;
- (4) yurtdışında organ veya vücut dokusu nakli konusunda eğitim almak isteyen Çinli tıp uzmanlarına vize vermezler;
- (5) Çinli doktorların organ nakli ve nakil cerrahisi alanındaki uluslararası seminer, sempozyum veya konferanslarına katılmalarına izin vermezler.

Madde 10

Tüm hükümetler, zorla organ toplama faaliyetine doğrudan veya dolaylı olarak katıldığı bilinen herhangi bir kişinin ülkeye girişini yasaklarlar.

Madde 11

Her ülke veya yargı yetkisi, ilgili tüm makamlarla iş birliği içinde, yasa dışı yollardan elde edilen insan organlarıyla ilgili bilgilerin yeterli şekilde toplanması, analiz edilmesi ve paylaşılması için hastalara organ nakli hizmetlerine adil erişim sunmalı ve sağlık profesyonelleri ile ilgili yetkililerin eğitimini güçlendirmek için bilgi sağlamalıdır.

Madde 12

Her ülke veya yargı bölgesi, zorla organ toplamanın hukuka aykırılığı konusunda farkındalık yaratma kampanyalarını desteklemelidir.

Madde 13

Bu Bildirge hükümlerinin uygulanması, cinsiyet, ırk, renk, dil, yaş, din, siyasi veya başka herhangi bir görüş, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensup olma, mülkiyet, doğum, cinsel yönelim, sağlık durumu, engellilik veya diğer statüler gibi herhangi bir temele dayalı ayrımcılık yapılmaksızın güvence altına alınır.

26 Eylül 2021

